เรียนไม่เก่ง ไม่ได้แปลว่าโง่

คิดว่าหลายคนคงเคยเกิดความอิจฉาเพื่อนหรือคนใกล้ตัว น้อยใจตัวเอง ว่าทำไมฉันถึงได้ไม่เก่งหรือไม่ฉลาดอย่างคนอื่นๆ เขาบ้าง ทำไมเราไม่มีความสามารถหรือคิดเรื่องบางอย่างไม่ได้ เรานี่ช่างไม่ได้เรื่องเอาเสียเลย “ก็เขาเก่งนี่” ประโยคที่นัยหนึ่งก็ชื่นชม นัยหนึ่งก็ประชดประชันแล้วบางทีก็ไม่ใช่ประชดใครแต่ประชดจิตใจตัวเอง จริงอยู่มีหลายเรื่องที่เราเก่งสู้เขาไม่ได้ แต่เราล้วนเก่งขึ้นได้ ทว่าหากต้องแข่งขันกัน เชื่อหรือไม่ บางเรื่องก็โชคดีที่เราไม่เก่งมาก่อน

ความเก่ง เกิดขึ้นได้หลายแบบไม่ว่าจะ ความหมั่นเพียร (ฝึกซ้อม), ประสบการณ์, สิ่งแวดล้อมเกื้อหนุน, มีต้นทุนบางอย่างดี เหมือนคนเกิดมาร่างกายสูงใหญ่มีโอกาสเก่งในกีฬาหลายประเภท นี่ก็ถือว่าต้นทุนดี แต่เหล่านี้เองจึงย้อนไปบั่นทอนคนที่คิดว่าตนไม่เก่ง เช่น เราขี้เกียจ-ไม่มีเวลาซ้อม, เราไม่เคยทำมาก่อน, ยังไม่พร้อม, ต้นทุนไม่ดีเหมือนเขา ส่วนหนึ่งก็ใช่ว่าผิด แต่แน่นอนไม่ถูก และกลายเป็นถ่วงอนาคตอย่างมาก ในสังคมไทยนั้นหากพูดกันถึงเรื่องของความฉลาดแล้ว เรามักผูกไว้กับเรื่องของสมองและการเรียน ซึ่งนั่นหมายความว่าหากเราเรียนในระบบโรงเรียนแบบไทยๆ เมื่อเกรดเราออกมาต่ำ นั่นย่อมแสดงถึงระดับความฉลาดที่ต่ำของเราไปด้วยเช่นกัน ซึ่งจริงๆ แล้วความฉลาดนั้นไม่ได้วัดจากเพียงแค่การเรียนเท่านั้น แต่สามารถวัดได้จากการแสดงออกด้านต่างๆ ได้อีกมากมาย เช่น หากจะพูดว่าเราคือคนที่มีความฉลาดที่เข้าใจคนอื่น หรือ เราเป็นคนฉลาดที่สามารถเข้าใจต้นไม้ใบหญ้าสายลมและแสงแดดได้ อาจจะฟังดูค่อนข้างพิลึกอยู่บ้าง

แต่ในความเป็นเรื่องจริงแล้วมีข้อมูลที่มีการพิสูจน์เกี่ยวกับเรื่องนี้โดย ดร.โฮวาร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) แห่งมหาวิทยาลัยฮาววาร์ด ซึ่งเป็นผู้ที่สนใจและทำการศึกษาได้คิดค้นจนสามารถจัด**หมวดหมู่ของความฉลาดในมนุษย์ออกเป็น 8 ด้าน** โดยเทียบกับลักษณะการทำงานของสมอง มาลองสำรวจความฉลาดของตัวเองว่าเข้าข่ายข้อไหนบ้าง เพื่อจะได้พัฒนาตัวเองให้ไปในทิศทางที่ถูกต้อง และไม่ต้องโดนครหาอีกต่อไป

1. ความฉลาดด้านภาษา (Linguistic) คนที่มีความฉลาดด้านนี้จะสามารถเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ๆ ได้รวดเร็ว จดจำสถานที่และรายละเอียดต่างๆได้ ชื่นชอบกลอน เพลง นิทาน สามารถเล่าเรื่องหรือสื่อสารได้ดี

2. ความฉลาดด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logical-Mathematical) เป็นคนที่เชื่อมโยงเหตุและผลได้ดี สามารถแก้ปัญหาที่ยุ่งยากซับซ้อน จำแนกแยกแยะสิ่งต่างๆ ให้เป็นระเบียบได้ ชอบค้นหาคำตอบและแก้ปัญหา

3. ความฉลาดด้านดนตรี (Musical) มีความว่องไวต่อการได้ยิน เชื่อมร้อยถ้อยคำและท่วงทำนองได้ มีทักษะทางการเล่นดนตรีและร้องเพลง มีอารมณ์สุนทรีย์

4. ความฉลาดด้านร่างกาย (Bodily-Kinesthetic) ชื่นชอบกิจกรรมเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว มีความคล่องแคล่วว่องไว สามารถใช้ร่างกายและท่าทางได้ดี ชอบงานที่ได้ลงมือทำ ชอบออกกำลังกายและมักมีความสามารถด้านกีฬา

5. ความฉลาดด้านมิติสัมพันธ์ (Spatial) สามารถสร้างภาพขึ้นในสมอง สามารถแปลงข้อความหรือตัวหนังสือให้ออกมาเป็นรูปธรรมได้ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์สูง จดจำทิศทางได้ดี

6. ความฉลาดด้านมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal) สามารถสร้างปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างได้ดี มีความเป็นผู้นำ เข้าอกเข้าใจผู้อื่น ชอบพบปะสังสรรค์ มีเพื่อนเยอะ

7. ความฉลาดด้านการเข้าใจตนเอง (Intrapersonal) มีความตั้งใจและการควบคุมตนเองสูง มีเป้าหมายในชีวิตชัดเจน มีแรงจูงใจในตนเอง ตรงไปตรงมา รักความยุติธรรม เห็นคุณค่าในตนเอง

8. ความฉลาดด้านรู้จักธรรมชาติ (Naturalistic) รักการผจญภัย สนใจเรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติ สัตว์และมนุษย์ มีประสาทสัมผัสที่ไวต่อสภาพดินฟ้าอากาศ รักการปลูกต้นไม้ ใจเย็นมีความอดทนสูง

หากสังเกตจะพบว่า ความฉลาดทั้ง 8 ด้านที่ได้กล่าวมานั้นเป็นการนำเอาลักษณะเด่นของสมองซีกซ้ายและซีกขวามาแบ่งหน้าที่จะจัดหมวดหมู่ เพราะโดยปกติแล้วสมองทั้งซีกของคนเรานั้นทำหน้าที่สอดประสานกัน แต่ในการสอดประสานนั้นจะมีจุดเด่นในบางเรื่องที่เด่นชัดขึ้นมา ในต่างประเทศมีการส่งเสริมความสามารถพิเศษแต่ละด้านหากเด็กๆ เหล่านั้นค้นพบว่าตนเองสนใจเรื่องใด แต่ในประเทศไทยเราจะได้เลือกก็ต่อเมื่อเข้ามหาวิทยาลัย แต่ในบางครั้งสำหรับบางคนแม้แต่ตอนเข้ามหาวิทยาลัยครอบครัวก็ยังมีอิทธิพลในการเลือกอยู่ดี ในระดับมัธยมนั้นยิ่งไม่ต้องพูดถึง เพราะเรามีแค่ 2 ทางเท่านั้น คือสายวิทย์และสายศิลป์ ซึ่งมันช่างขัดแย้งกับการทำงานในสมองที่มีความสนใจหรือถนัดกว่านั้นมาก ถึงเวลาแล้วหรือยังสำหรับการทำความเข้าใจและเปิดมุมมองใหม่เกี่ยวกับการทำงานของสมอง และการทำความเข้าใจกับคำว่า ความฉลาด บางทีปัญหาโจทย์ใหญ่เช่นเรื่องระบบการศึกษา อาจแก้ได้ง่ายๆ เพียงแค่การทำความเข้าใจสิ่งที่อยู่ในหัวของพวกเราแค่นั้นเอง

"อย่าหยุดเรียนรู้ที่จะพัฒนาตัวเอง ถ้ายังเก่งไม่มากพอ" การเป็นคนเก่งไม่ได้หมายความว่า เราต้องเป็นที่หนึ่งสำหรับทุกอย่าง ไม่ใช่การที่เราต้องเอาชนะกับทุกสิ่ง แต่เป็นการที่มีเป้าหมายแล้วทำสิ่งนั้นให้ดีขึ้น พัฒนาให้มากขึ้น เราไม่ได้เก่งเพราะคิดว่าเราทำสิ่งนั้นได้ดีอยู่แล้ว แต่อดีตของคนเก่งก็เคยเป็นคนไม่รู้ ไม่เก่งมาก่อนทั้งนั้น แต่พวกเขาแค่ไม่เคยหยุดที่จะพัฒนาตัวเองเท่านั้นเอง ดังนั้น จึงไม่มีตัวชี้วัดที่ชัดเจน ว่าเป็นคนแบบไหนถึงเรียกว่า"เก่ง" แค่ไม่หยุดที่จะเรียนรู้ ไม่หยุดที่จะพัฒนาตัวเอง" ให้มีความรู้อยู่ตลอดเวลาก็เป็นพอ อย่าเกิดความท้อแท้ถ้าเราเห็นคนที่ประสบความสำเร็จมากกว่า อย่าเอาตัวเองไปเปรียบเทียบกับคนอื่น ตราบใดที่เรียนรู้และไม่หยุดพัฒนาตัวเองให้ดียิ่งขึ้น ก็ถือว่าตัวเรานั้นเก่งแล้ว

9 คุณสมบัติที่จะทำให้คุณ ก้าว ไปสู่การเป็นคนเก่ง มั่นใจว่าคนทุกคนย่อมอยากเป็นคนเก่ง ลองนึกภาพตามว่า วันที่คุณเดินออกจากบริษัท คุณอยากให้คนอื่นๆ พูดถึงคุณอย่างไร "เสียดายเหลือเกินที่บริษัทขาดคุณไป ทั้งเก่ง ทั้งดี" หรือ "น่าจะไปตั้งนานแล้ว อยู่ไปก็เป็นภาระของบริษัทเปล่าๆ" ใครที่เคยอ่านหนังสือ The World is Flat ของ Thomas L. Friedman อาจกังวลว่าคนทำงานในอนาคตจะไม่มีความมั่นคงอีกต่อไปถ้าไม่รู้จักเปลี่ยนแปลงตัวเอง ไม่สร้างมูลค่าเพิ่มให้ตัวเอง คำถามคือ แล้วเราจะสร้างมูลค่าเพิ่มให้ตัวเองได้อย่างไร เพื่อให้เราเป็นคนเก่งที่มีคุณค่าต่อบริษัท ต่อองค์กรที่อยู่ **วันนี้เราลองมาสำรวจดูว่า เรามีคุณสมบัติของคนเก่งแล้วหรือยัง**

1.เป็นคนใฝ่รู้ ทำตัวเป็นหนอนหนังสือ คนเราเกิดมามีต้นทุนความรู้ที่ไม่เท่ากัน แต่เราทุกคนสามารถเพิ่มเติมความรู้ให้ตัวเองได้ และวิธีที่ง่ายที่สุดก็คือการอ่านหนังสือ เพราะการอ่านหนังสือ ทำให้เราเก่งขึ้นได้จริง อย่างในชีวิตการทำงาน บริษัทคาดหวังให้คุณมีความรอบรู้ เชี่ยวชาญในหน้าที่ที่รับผิดชอบ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อคุณเรียนรู้ ใฝ่รู้ ศึกษาค้นคว้าอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ลองถามตัวคุณเองดูว่า วันนี้คุณได้ใช้เวลาอ่านหนังสือวันละกี่ชั่วโมง แต่ละเดือนอ่านหนังสือไปกี่เล่ม ถ้ามีคนถามคุณว่า หนังสือที่คุณรัก ที่เป็นแรงบันดาลใจ คือเล่มไหน คุณสามารถตอบคำถามนี้ได้หรือไม่

2.อยู่ใกล้คนเก่ง เคยมีคนกล่าวว่า “ชีวิตคุณจะเป็นอย่างไร ขึ้นอยู่กับหนังสือที่คุณอ่าน บ้านที่คุณอยู่ ผู้คนที่คุณพบ” ดังนั้น หากคุณอยากเป็นคนเก่ง คุณควรจะหาใครสักคนที่เป็น Role Model ไม่จำเป็นว่าคนนั้นต้องอายุมากกว่า ประสบการณ์มากกว่าหรือตำแหน่งสูงกว่า (บางครั้งผู้ใหญ่อาจให้เด็กมาสอนเล่น Facebook หรือ เกมส์โปเกม่อน ก็ได้) สิ่งสำคัญคือคุณจะต้องเปิดใจเรียนรู้จากคนอื่น พยายามอยู่ใกล้คนเก่ง ศึกษา เรียนรู้จากเขา หากเป็นคนที่บริษัท คุณอาจเรียนรู้งานจากเขาแบบ Work Shadow ก็ได้เพราะจะยิ่งทำให้เราเก่งขึ้นในระยะเวลาอันสั้น

3.ตั้งเป้าหมาย คนเก่ง หรือ คนที่ประสบความสำเร็จ ทุกคนจะมีจุดเด่นของตัวเองที่คนจะพูดถึง เช่น เมื่อพูดถึง Steve Jobs จะนึกถึงนวัตกรรมการเปลี่ยนโลก พูดถึงคุณธันยวัชน์ ไชยตระกูล นึกถึง SME พูดถึงคุณตัน ภาสกรนที นึกถึงชาเขียว นึกถึงคุณปัญญา นิรันดร์กุล นึกถึงเกมส์โชว์ มนุษย์เราไม่ได้สมบูรณ์แบบ มีจุดอ่อน-จุดแข็ง เสมอ พยายามค้นหาตัวเองให้เจอว่าอะไรคือสิ่งที่ต้องการ (You Want) อะไรคือสิ่งที่ทำได้ (You Can) เพราะถ้าคุณหาเจอแล้ว ตั้งเป้าหมายไปเลยว่าเราจะต้องเก่งในเรื่องนี้ จะเป็นสุดยอดในเรื่องนี้ จากนั้นก็เดินตามเป้าหมายไปอย่างเคร่งครัด รับรองว่าความสำเร็จอยู่ไม่ไกลเกินเอื้อมแน่นอน

4.มุ่งมั่น อดทน ไม่ยอมแพ้ ความเก่ง ไม่ใช่พรสวรรค์ แต่คือ พรแสวง อย่างในหนังสือ Talent Code ของ Daniel Coyle ก็พูดว่าคนที่เก่งระดับโลก ล้วนมาจากการฝึกฝนครั้งแล้วครั้งเล่า ซึ่งระหว่างทางอาจมีอุปสรรคเข้ามาทดสอบ ทำให้เราอยากล้มเลิก แต่หากเราอยากสำเร็จ เราต้องมุ่งมั่น ทุ่มเท เพราะโลกนี้ไม่มีอะไรที่ได้มาฟรี อยากสำเร็จ อยากเก่งต้องแลก

5.มีทัศนคติที่ดี ฐานความคิดที่จะทำให้คุณเก่งขึ้น คือ “แพ้ได้ แต่แพ้แล้วต้องลุก” คนเราไม่จำเป็นต้องชนะทุกเรื่อง อย่างแชมป์มวยโลกของไทย เขาทราย กาแลกซี่ ที่สามารถป้องกันแชมป์ได้ถึง 19 ครั้ง แต่ก่อนจะเป็นแชมป์โลก เขาก็เคยแพ้มาก่อน แต่เขาไม่ยอมแพ้ ล้มแล้วลุก ดังนั้น การเป็นคนเก่ง ไม่ต้องสมบูรณ์แบบ ผิดพลาดได้ แต่ต้องเรียนรู้และพยายามฟื้นตัวให้เร็ว กลับมาเดินต่อในสิ่งที่เราตั้งเป้าเอาไว้

6.มีคุณธรรมเป็นหลักในการใช้ชีวิต คนเราเก่งอย่างเดียวไม่พอ ต้องมีจุดยืนในการดำเนินชีวิตด้วย คนเก่งที่ไม่มีหลักในการใช้ชีวิต จะประสบความสำเร็จได้ยาก สิ่งที่จะทำให้ความเก่งของเราเป็นที่ปรากฏอย่างยั่งยืน คือ หลักหรือจุดยืนในการดำเนินชีวิต ซึ่งก็คือ คุณธรรม ความดีงาม ในวันนึงถ้าคุณต้องตัดสินใจในสิ่งที่ยากลำบาก ลองถามตัวเองว่าอะไรคือจุดยืน ของคุณ

7.มีทักษะพื้นฐาน มีคนเคยบอกว่า **ทักษะที่ทำให้สามารถไปไหนมาไหนในโลกใบนี้ได้ มี 3 อย่าง** คือ 1) ทักษะการทำอาหาร ไปที่ไหนก็ไม่อดตาย 2) ทักษะดนตรี ที่นอกจากจะคลายเครียดแล้วแล้วช่วยหารายได้เล่นดนตรีเปิดหมวกได้อีกด้วย และ 3) ทักษะภาษาอังกฤษ เพราะคนส่วนใหญ่ในโลกนี้ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสาร แต่ในยุคนี้ต้องเพิ่มทักษะด้าน IT เข้าไปด้วย เพราะทุกวันนี้ แทบทุกอย่างล้วนเป็น Digital ใช้ Smartphone ในการหาข้อมูลต่างๆ ถ้าคุณเป็นคนที่เก่งทั้งภาษาและ IT จะทำให้คุณได้เปรียบในการทำงาน

8.อย่ากลัวงานยาก นโปเลียน กล่าวไว้ว่า “Ability without opportunity is nothing” ความสามารถที่ปราศจากโอกาสคือความสูญเปล่า คนเรามีโอกาสหลายอย่าง เช่น โอกาสจากองค์กรที่ดี ที่มีระบบพัฒนาคนให้เก่งขึ้น โอกาสที่ได้เจอนายดี สามารถโค้ชและสร้างแรงบันดาลใจ แนะนำเทคนิคและพร้อมสนับสนุน โอกาสที่ได้ทำงานที่ท้าทาย งานยาก งานแบบนี้จะทำให้คนเราเติบโตขึ้น เพราะคนเราจะเรียนรู้และเติบโตตามโจทย์ที่เจอในชีวิต ดังนั้น จงอย่ากลัวงานยาก อย่ากลัวงานที่ไม่เคยทำ อย่ากลัวงานที่เป้าหมายแทบจะเป็นไปไม่ได้ เพราะงานเหล่านี้จะทำให้คุณเก่งเหนือคนอื่นในรุ่นเดียวกัน

9.สร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ สุภาษิตจีนกว่าวว่า “นกไม่มีขน คนไม่มีเพื่อน ปีนขึ้นที่สูงไม่ได้” การจะเติบโตในโลกไร้พรมแดนที่องค์ความรู้เพิ่มขึ้นมหาศาล จนคนไม่สามารถเรียนรู้ได้หมด เราจะพบการเรียนรู้แบบใหม่ๆ เช่น Community of Practice หรือ การสร้างเครือข่ายในการเรียนรู้แบบชุมชนนักปฏิบัติเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน เรื่องใดที่เป็นจุดเด่นจงถ่ายทอด เรื่องที่เป็นจุดอ่อนจงเรียนรู้ อย่าหวงที่จะให้ความรู้ เพราะยิ่งเราถ่ายทอดเราจะยิ่งเก่งขึ้น อย่าอายที่ไม่รู้และกล้าที่จะขอเรียนรู้ เพราะนี่คือเส้นทางที่จะทำให้คุณเก่งขึ้น

ผู้จัดทำ/เรียบเรียง : นางสาวณัฏฐนันท์ คงทน / นสม.ชก

หน่วยงาน : ฝ่ายข่าวและรายการ สวท.ปัตตานี

แหล่งที่มา : Sirichaiwatt https://shorturl.asia/gc2Hb/วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ ฉบับที่ 1 - 3 เดือนมกราคม เรื่องชีวิตและงานของโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ โดย รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวพา เดชะคุปต์ https://shorturl.asia/HEcV6/PerspectiveTV https://shorturl.asia/ZBlLe/ บริษัท น้ำตาล มิตรผล จำกัด https://shorturl.asia/YCP42